

AZ ÚJ NÉMET LÍRÁBÓL

GÜNTER EICH:

NYÁRUTÓN

Ki éihetne a fák vigasza nélkül!

Be jó, hogy részt kapnak ők is a halálból!
Az őszibarack már beérett, a szilvák még színesednek,
míg az íves híd alatt hömpölyög az idő.

Vonuló madarakra bízom kétségbeesésem.
Az öröklétből nyugodtan kimérik ők a részüket.
Távolodásuk
sötét kényszerként tűnik elő a lombban
és szárnycsapásaiktól színesebb lesz a gyümölcs.

Legyünk türelmesek.
A madárirás pecsétje maholnap feltöretik,
s megízleljük akkor az obulust a nyelv alatt.

Gömöri György fordítása

GÜNTER EICH:

NYUGATI SZÉL

Előre-jelzett szél,
légköri zavarok az óceán fölött,
havat hord ez a szél
és felszítja a kályha tűzét.

Rozsdafolt
a keresztes vitéz fegyverzetén —
esőcsepp, melyet le nem törölhetett,
mert elesett.

Kutyaszőrszag
és ragacsos haj büze.
A vontató ökrök hasadt patája
lágyan süpped a sárba.

A csuklyán
megolvadt hó gyöngyei
a fűszeres kirakatától
felragyognak.

Alacsony légnyomás.
Holnap a fenyőfán
tanyázó szarkák közt
teljes lesz az egyetértés.

Hosszúság ennyi, szélesség annyi foka,
íme a pecsét,
mely megnevezi a helyet —
az esőcseppek
születési bizonyítványa.

Bölcsesség sója,
sírok a temetődombon.
Nem mondom neked elégszer,
hogyan szeretlek.

Gömöri György fordítása

G Ü N T E R E I C H:

D É L U T Á N N É G Y Ó R A T Á J T

Kinézek az ablakon. Mindenből, amit látok,
kedvemre csak ez való:
a közelség könnyen megzavarható tudata,
gyűlöletből és szeretetből font háló.

Ó, hogyha erősen szoríthatnám,
ami te vagy: múló, esendő test!
Aki távolabb vagy tőlem
a legelfeledettebb világ formáinál.

Menekülő galambok raja,
egy levél gyengéd erezése,
őszi hónapokban a szőlő zamata,
a kitaposott szőlő vére.

Illanó dolgok, nem húzza le őket
a valóság súlya meg átka,
jelenlétük, mint a gyümölcsök
íze, illatozása.

Mint a semmié, mely szívós karommal
függ az emlékezeten,
s minden új napot az elmúlt napokkal
elvegyít, összekever.

Gömöri György fordítása

HEINZ KAHLAU

HAZUGSÁG

Lopj
egy alvó ágat
a nyírfától tél idején.
Adj vizet és meleget —
tavaszt így hazudj neki.
Felébred majd s virágzik
virágzik majd és meghal.
Gyümölcstelenül.

Bácski György fordítása

HEINZ KAHLAU

KÉRÉS

Johannes a vén kőműves
halott.
Arca olyan
mint a vakolat
amellyel kőhöz tapasztott követ.
A keze is.

A fiú
kit gondtalanságért
korholt még tegnap —
vakoló kanalát az kapta.

A kéményből
— utolsó kéménye ez volt —
ma reggel szállt égnek
az első füst.

Hazugság nélkül temessétek el őt.

Bácski György fordítása

HEINZ KAHLAU

ÚJSÁGOK

Az újságban reggel ez állt:
egy embert elítéltek.
Kiért és ki ellen?
Ki hozta az ítéletet?
Kiért és ki ellen?
Az embert elítélték.
Kié az újság —
s kié az ember?

Bácski György fordítása

HEINZ KAHLAU

ISTEN ÉS AZ EMBER

Bennünket ő csinált
a tréfa kedvéért csupán.
Mi komolyan vettük.

Meg is fenyegetett
ha nagy veszett haragra gyúlt.
Túl eszesek lettünk.

És meg is átkozott:
már nem voltunk szófogadók.
Túl nagy utat tettünk.

Most meg izzad
a hóna alja —
a terveinktől
retteg.

Bácski György fordítása

HEINZ KAHLAU

J Á T É K

Játszom.
Ez itt fehér: alumínium.
Szép öntvény, sima
relé-kupak.
Csak erre szánták de én
mást eszelek ki magamnak.
Váza
tükör
dob és
kagyló.
Icipici madarak lakása!
Kék madarak legyenek.
Elvezem a találmányaimat.
Játszom.

Bácski György fordítása

HEINZ KAHLAU

NAGY GONDOLATOK

Némi gondot
okoznak a nagyoknak
a nagy gondolatok.
A nagyságon múlik.

De egyszer kimondva
villámsebesen
közzájön forognak.
Az iskolában tanítják
és kőbe vésik.

De olykor-olykor
egy kőfaragó leereszti
a lendülő kalapácsot.
Mosolyogva gondolja:
hisz ezt már rég tudod.

Némely gondolat
nagyágához —
a nagyok kellenek.

Bácsi György fordítása

HANS MAGNUS ENZENSBERGER

SZARKÁK

I

azon túl amit a nap idevonszol
a mindennapi fojtogatós közt
nem felejttem el
szarkáimat.

II

reggelinél ülve
belátom:
a háború nem tört ki.
az ablak előtt felismerek
egy szarkát.

III

elle m'agace l'agace
gazza, szóltam, gazza
ha etetem szarkáimat
ha bosszantanak.

IV

„ifjúkorában magtanult beszélni”
straka soroka urraca
„asztán fecsegő lesz”
shalaster begender:
honnan tudja a szarka
mind a száz nevét?

V

ha meg akarom számlálni
hazugsággal büntet:
szitkozódik
szarkáim szarkarajjá
változnak át.

VI

schackschawerack
nélkülözhetetlenek
az én szarkáim
és nevetnek rajtam.

VII

szarkáim feketesége
viola, violaszínük
acélkék, acélkékjük
fekete.

VIII

benneteket nem lehet megbízni
szarkák,
fölényben vagytok velem szemben.

IX

az én szarkáim
sohasem szarkák.
becsületszóval
nem törődnek.

X

amit rólam
és szarkáimról mondanak
nem mindig igaz.

XI

szarkáim nem hasznosak,
ők okosak.
nem hagyják magukat
megfékezni.

XII

ó, szarkák, szarkák,
tőlem semmit sem lophattok:
amim van, odaadom.

XIII

bizom bennetek, szarkák,
gyászmenetemnél
nevetni fogtok
schack schack
— mintha szarka lennék.

XIV

uraim, engem
talán elgáncsolhatnak,
de a hóban a sok szarka
jobb bizonyíték.

Vörösvári Vilmos fordítása

HANS MAGNUS ENZENSBERGER

ÉLETTÖRTÉNET

később értesültem, — pénteki nap volt,
hogy kijöttem, kiabálva,
anyámnak méh-koporsójából.

áruló szülésem közben vízzel, olajjal
és sóval pecsételtetett meg
benszülött életem.

e hosszú időközben pénteken
és minden évben pénteken beoltottak,
bérmáltak, megmustráltak. szerencsére

még nem tűnt el az erőszak lakkozott arca.
évente egyszer változott a hó.
halálingemet naponta váltottam.

az égnek négy vonását figyeltem.
a széllel elszálltak szavaim.
se hírnév, se tűz meg nem emésztett.

este mint a kő kemény a májam
s ha péntek jön, sikoltást hallok,
mintha fehér ingemben kiáltanék.

mint hosszú idő előtt születésem óráján
dacosan aludtam el és ezt gondoltam:
semmi közöm az egészhez. majd ha lesz

egy másik háború, — egy másik holt kutya, nem én
leszek a holdba röpítve, elásva
lélektől megfosztva a sikoltó térben.

Vörösvári Vilmos fordítása

HANS MAGNUS ENZENSBERGER

middle class blues

nem panaszkodhatunk.
jóllaktunk.
— eszünk.

nő a fű,
a szociáltermék,
az ujjkőröm,
— a múlt.

az utcák üresek.
a lezárások befejeződtek.
— ez elmúlik.

a halottak végrendelkeztek.
az eső alábbhagyott.
a háborút még nem üzenték meg
ez nem sürgős,
— eszünk.

esszük a füvet.
esszük a szociálterméket.
esszük a múltat
— nincs titkolnivalónk.

a helyzet rendezett.
nincs mulasztanivalónk.
nincs mondanivalónk.

az óra fel van húzva.
a helyzet rendezett.
a tényérok leöblítve.
az utolsó autóbusz elment.

üres.

nem panaszkodhatunk.

mire várunk még?

Vörösvári Vilmos fordítása

HANS MAGNUS ENZENSBERGER

á r n y é k k é p

a havat festem
festem állhatatosan
festem függőlegesen
nagy ecsettel
erre a nagy táblára
— a havat.
festem a földet
festem az árnyéket
a földet az éjszakát
nem alszom
festek
egész éjjel.

hull a hó
állhatatosan függőlegesen
arra amit festek.
nagy árnyék
esik
árnyékképemre.

ebben az árnyékban
festem
nagy ecsettel
az éjszakában
állhatatosan

— parányi árnyékomat.

Vörösvári Vilmos fordítása

HANS MAGNUS ENZENSBERGER

á r n y é k b i r o d a l o m

itt még látok egy helyet
egy szabad helyet
itt az árnyékban.

ez az árnyék
nem eladó.

talán a tenger
is árnyéket vet
és az idő.

a harcok árnyékai
játékok:
egy árnyék sem
áll egy másik fényében.

ki az árnyékban él,
megölni nehéz.

egy időre
kilépek árnyékomból,
egy időre.

ki látni akarja a fényt
hogyan milyen
vissza kell térnie
az árnyékba.

az árnyék
fényesebb mint a nap,
hús árnyéka a szabadságnak.

egészen az árnyékban
eltűnik árnyékom.

az árnyékban
még mindig van hely.

Vörösvári Vilmos fordítása

HANS MAGNUS ENZENSBERGER

á r n y é k m ű

az árnyékok
árnyékaimba lépnek
a tegnapi harcok
árnyékarok
a tegnap asszonyai
asszonyárnyékok
az ég árnyékég
tegnapról maradt
árnyékok éveim.

mögöttem a tegnapi
suttogások kiáltások
szélárnyékok
mögöttem az arcok
árnyékszínek

árnyékok az éjszakáim
éjárnyékok
árnyékok az én műveim
és én is árnyék vagyok
más árnyékoknak
választ adni a jövőnek
új éjszakáknak
új arcoknak
új művek felé

árnyékok műveim

Vörösvári Vilmos fordítása